

SKRÄDDARGESÄLLEN

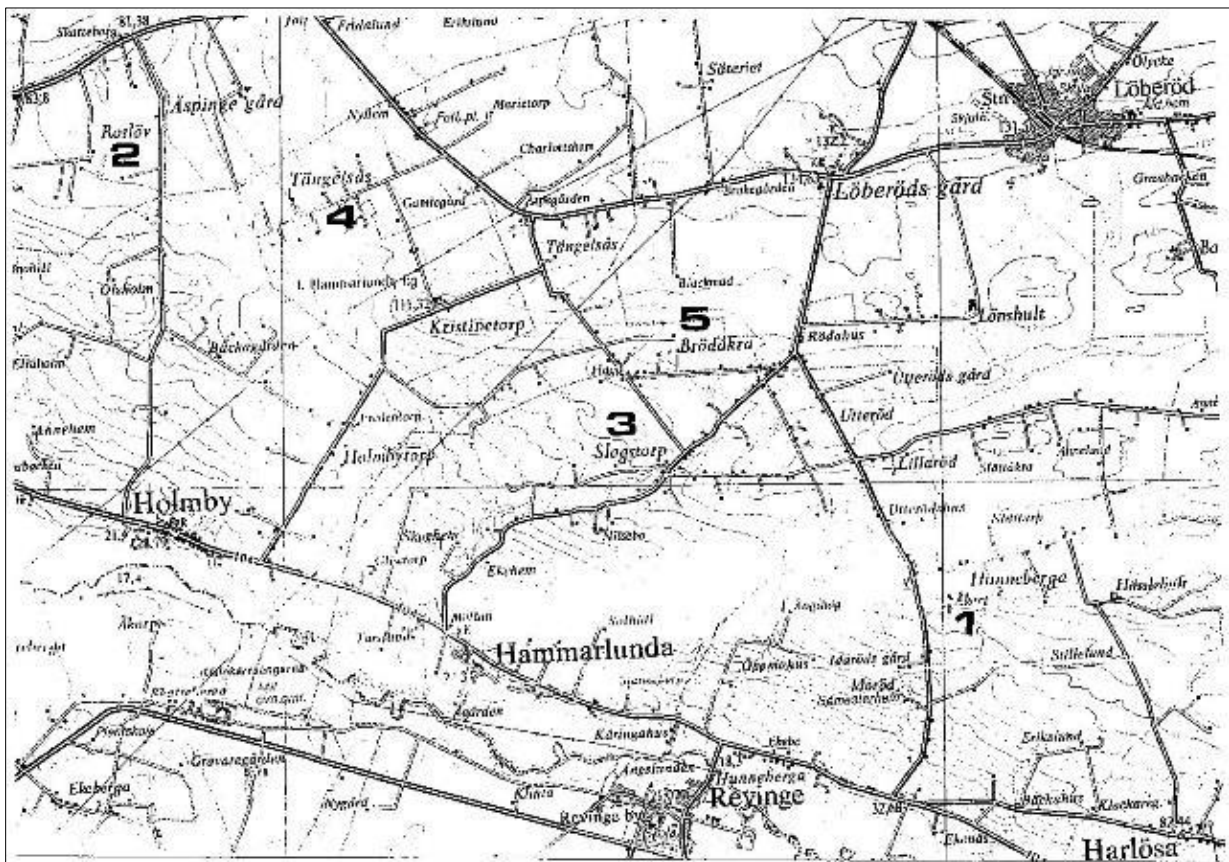
Del 6

Det var en vacker höstdag och bladen på träden började skifta i alla tänkbara färger. Fåglarna samlades i stora klungor och flög runt, runt. Efter ett tag var hela svärmen borta, på väg söderut.

Anders Lundberg steg ut på verandan i hemmet i Åkert, som låg någon kilometer från byn Harlösa, för att beundra skådespelet. Plötsligt kände han något som strök vid hans ben och såg ned. Det var deras katt Mirran som kallade på uppmärksamhet. Anders böjde sig och tog upp den spinnande katten och satte sig på en stol som stod på den väl tilltagna verandan. Han strök sakta över dess päls och pratade kärleksfullt.

Vad sitter du här och mumlar för hördes en röst, det var Anders far Nils som steg ut från skräddarverkstan. Jo, jag sa till Mirran att snart ska det bli vinter, men hon verkar inte ett dugg intresserad. Och mycket riktigt, katten lämnade hastigt sällskapet och sprang iväg över gården mot några fåglar som så vackert försvann när hon närmade sig.

Nästa vecka skall vi åka till godset (Hjularöds gods) så patron får prova sin kostym, sa fadern. Han vill ha den i god tid till jul och det skall han få, så det är dags med en ny vända med nål och tråd. Så försvann far och son medan Mirran tog en eftermiddagsrunda.

1. Åkert nr 1. Här bor skräddarmästare Nils Lundberg och hans hustru Anna Andersson samt sonen Anders Rosell.

Nils Lundberg avlider den 27 mars 1913. 77 år gammal. Anna Andersson avlider den 4 september 1923. 86 år gammal.

2. Roslöv nr 10. Här bor skräddarmästare Nils Olsson och hans hustru Elna Nilsson åren 1860 – 1872. Här föddes Johanna.

3. Slogstorp nr 10. Hit flyttar familjen Nils Olsson år 1872 och bor här fram till år 1877.

4. Tängelsås nr 8. Från och med i augusti 1877 bor här skräddarmästare Nils Olsson och hans familj. Hustrun Elna Nilsson avlider den 8 mars 1906. 74 år gammal.

5. Brödåkra nr 2. Hit flyttar Nils Olsson och blir inhyseskräddare den 23 november 1920. Han avlider den 12 april 1922. 89 år gammal.

Några veckor senare satt fadern i köket och plitade ner en räkning till godsherren. Han skrev med stadig hand den 18 november 1891. Anders dök upp från ett närliggande rum och frågade om han skulle följa med till Hjularöd. Nej, det behövs inte, du kan fortsätta att färdigställa kostymerna till våra andra kunder. Förresten, sade fadern, så fick jag ett brev igår om den årliga festen för oss skräddare med familjer. Du och Johanna tänker väl ta er dit? Ja, det är tänkt så, sa Anders.

Johanna var dotter till skräddarmästare Nils Olsson och hans hustru Elna Nilsson på Tängelsås nr 8. (Tängelås består av två byar. Den största ligger i Holmby socken och bestod vid denna tid av elva hemman. Den andra byn ligger i Hammarlunda socken och hade ett hemman samt några gatuhus.)

Festen hölls på en gård nära Löberöds slott och var så populär att skräddare och deras familjer kom långväga ifrån. Anders hade i god tid gett sig i väg för att hämta Johanna, de hade haft sällskap en tid och trots att Johanna var tre år äldre än Anders trivdes de bra ihop. Men denna dag skulle det bli katastrof.

Sent på kvällen kom Anders hem till Åker alldeles förtvivlad. Rusade upp på sitt rum, slängde sig på sängen och föll i gråt. När fadern Nils Lundberg och hans hustru Anna Andersson på morgonen därefter frågade Anders vad som stod på ville han först inte säga något men så kröp det fram att han och Johanna gjort slut.

På festen hade hon blivit uppjuden av en skräddare från Hannas och för denne man som hette Lars Andreasson Berggren hade hon fallit pladask. Anders ignorerade hon fullständigt.

Johanna Nilsson fortsatte att träffa Lars Berggren och när han i juni 1892 frågade Johanna om hon ville gifta sig med honom sa hon ja.

Lysning uttogs och hölls den 24, 31 juli och 7 augusti. Vigseln stod i Holmby kyrka den 12 augusti.

Lars hade stora planer som han genast satte i verket. Söder om Hannas ligger en större by som heter Borrby. Här skulle de unga två öppna ett skrädderi och redan innan giftermålet hade Lars köpt en lägenhet på Borrby nr 25 mot en köpeskilling av 450 kronor som ännu inte var betald. Samtidigt hade han lånat av Borrby sparbank 190 kronor.

Några dagar efter bröllopet reste Johanna Berggren, född Nilsdotter, från Tängelsås nr 8 till Borrby nr 25. Lyckan var fullständig.

Men livet blir inte alltid som man väntar sig. Efter någon vecka blev Lars sjuk i en infektion, som började smygande men som blev mer och mer irriterande. Han var mest sängliggande och kunde inte sy de kläder som folk beställt. Och den 31 oktober 1892 avled Lars i lungshot.

Efter att efter bästa förmåga ha ordnat med begravning och alla göromål som följer med en sådan reste änkan Johanna Berggren till hemmet i Tängelås den 12 november 1892. Hon var gravid i andra månaden.

Den 1 juni 1893 födde hon en son som vid dopet den 25 juni döptes till Einar. En av faddrarna var skräddargesäll Anders Lundberg Rosell.

Efter Johannas hemkomst från Borrby blev det åter bra mellan Anders och Johanna. Hon vistades långa tider i Anders hem i Åkert. Efter sorgeåret blev det åter bröllop i Holmby kyrka. Den 30 mars 1894 gifte sig Anders och Johanna. Då hade Anders flyttat till Tängelsås (2 februari 1894) för att som skräddargesäll arbeta hos Johannas fader Nils.

Holmby kyrka

Anders övertog snart jobbet efter Johannas bror Nils som gift sig och flyttat till Kävlinge och där öppnat en skrädderverkstad.

Den 20 januari 1895 fick paret en son som erhöll namnet Nils Ferdinand. Han döptes den 17 februari i Holmby kyrka.

Fadern var Anders Rosell, skräddargesäll å nr 8 Tängelsås, född den 9 januari 1869 å Hunneberga nr 19 i Harlösa socken, och modern var Johanna Berggren, född Nilsdotter den 23 september 1866 å Roslöv nr 10 i Gårdstånga socken.

Den 29 mars 1895 flyttar Anders och Johanna med två söner till Lyby nr 28. Här öppnar han ett skrädderi och får många kunder, dels från den omgivande landsbygden och dels från municipalsamhället Hörby som ligger ca 2 km nordost om Lyby.

Skrädderiet blir mycket lönande och snart flyttar man till ett hus mitt i byn. Detta hus har beteckningen Lyby nr 3.

Holma fure, skogen ligger inne i byn och nära kyrkan. Då det i Holmby fanns mycket flygsand sådde man fure frö år 1791. En del av dessa träd står här än idag.

SKRÄDDAREN FRÅN HANNAS

Lars Andreasson Berggren föddes å Hannas nr 3 den 27 mars 1865 som son till husman Andreas Nilsson och hans hustru Sissa Staffansdotter.

Det finns inga uppgifter om att Lars jobbade som skräddarlärning hos en annan skräddare. Den 7 november 1882 lämnade han hemmet och bosatte sig enligt husförhørsboken Efter socknen. Här började han som skräddare och enligt flyttningsboken tog han ut flyttningsbetyg den 1 oktober 1892 till Borrby. I husförhørsbokens kolumn står att han fick arbetsbetyg den 15 september 1883 och att han återlämnade detta den 8 januari 1884. Redan den 6 mars 1884 begärde han ett nytt arbetsintyg.

Källor:

Landsarkivet i Lund: Kyrkböcker från Gårdstånga, Holmby, Harlösa, Hammarlunda, Hannas, Borrby och Lyby.

Foto: Per-Gunnar Mörck, 2014.